Žygimanto Augusto denarai. Kituose kapuose aptikta tik po vieną Kazimiero, Aleksandro, Žygimanto Augusto ar Vaclovo IV (grašis) monetą. Rastosios monetos kapus leidžia datuoti XV a. antrąja puse – XVI a. viduriu.

Perkasos vietoje įžemis (rausvas kietas molis) pasiektas apie H_{abs} 170,00 m aukštyje. Jo paviršius žemėjo į V pusę. Po bažnyčios bokšto liekanomis ir ties V bažnyčios siena, ties H_{abs} 167,80 m aptiktas smulkaus žvyro sluoksnis.

EXCAVATIONS AT THE DUBINGIAI CASTLE CHURCH

In 2006 the grounds of the former Evangelical Reformed church were excavated at the Dubingiai castle site (Fig. 1). A 200 m^2 area was excavated. The remains of the foundations of a 16th century Catholic church and a 17th century Reformed church (Fig. 2) were found. 68 inhumation burials were found inside and outside of the latter churches. Most of the burials were without grave goods, date to the late 16th–17th century, and are assigned to the Reformed community. The burials with grave goods date to the 2nd half of the 15th – mid-16th century (Figs. 3–4). Beads, bells, pins – needles, a brooch, rings, an axe, a socketed spearhead, knives, and coins were found in them.

BAZILIJONŲ VIENUOLYNAS VILNIUJE, AUŠROS VARTŲ G. 7 – ARKLIŲ G. 18

Tauras POŠKA

2006 m. tęsiant buvusio Bazilionų vienuolyno komplekso restauravimą (žr. *ATL 2005 metais*, V., 2006, p. 218–219), tiestos ir keistos inžinerinės komunikacijos. Kadangi didžioji darbų dalis vykdyta šalia arba senųjų komunikacijų vietose, viršutiniai sluoksniai buvo nukasinėjami mechanizuotai, o aptikus nejudintą kultūrinio sluoksnio horizontą arba anksčiau čia stovėjusių pastatų liekanas – vykdyti archeologiniai tyrinėjimai. Atkasus anksčiau čia buvusių pastatų fragmentus, siekiant juos išsaugoti buvo koreguojamas inžinerinių komunikacijų tiesimo projektas ir keičiamos trasų tranšėjų vietos.

Atidengti 3 plotai vienuolyno teritorijos ŠV dalyje (plotai V–VII; tirtas 69 m^2 plotas). Archeologiniai žvalgymai vykdyti trijose atkarpose (atkarpos 1–3; žvalgytas 114 m^2 plotas). Dar vienas plotas VIII atidengtas buvusio Bazilionų vienuolyno PV dalyje, naujai statomo auditorijos pastato vietoje. Prieš pradedant žemės judinimo darbus, čia nugriautas XX a. antrojoje pusėje statytas mūrinis garažo pastatas. Taip pat buvo žinoma, kad planuojamame tyrinėti plote gausu inžinierinių komunikacijų, todėl viršutinius sluoksnius iki 1,5 m gylio leista, prižiūrint archeologui, nukasinėti mechanizuotai. Būsimos auditorijos vietoje tyrinėtas 315 m^2 plotas.

Archeologiniai žvalgymų keičiamų ir naujai tiesiamų inžinerinių komunikacijų tranšėjų vietose metu nustatyta, kad kultūrinio sluoksnio storis žvalgytose vietose siekia 1,2–2,8 m. Kultūrinio sluoksnio horizontai XX a. antrojoje pusėje tiesiant inžinerinių komunikacijų trasas suardyti iki pat įžemio. Atkarpos 3 vietoje rastas akmenų-plytų mūro fragmentas, datuotinas XVII a. pradžia.

Archeologinių tyrinėjimų inžinerinių komunikacijų tranšėjų vietose metu nustatyta, kad kultūrinio sluoksnio storis – 1,4–2,4 m. Ploto VII vietoje aptiktas akmenų grindinio fragmentas, datuotinas XVIII a. Po juo rastas XVII/XVIII a. riba datuotinas 0,4 m storio kultūrinio sluoksnio horizonto fragmentas. Plotuose V ir VI bei atkarpoje 3 aptikti plytų ir akmenų mūrų fragmentai, datuotini XVI a. pabaiga – XVII a. pradžia, nugriauti XVIII a. pabaigoje – XIX a. pradžioje vykusios vienuolyno rekonstrukcijos metu. Rasti mūrų fragmentai pabaigus tyrinėjimus užpilti drėgmei pralaidžiu sluoksniu.

Archeologinių tyrinėjimų naujai statomos auditorijos vietoje (plotas VIII) metu nustatyta, kad kultūrinio sluoksnio storis siekia 3,4–3,8 m. Kultūrinio sluoksnio horizontai R ir P dalyse XX a. suardyti iki pat įžemio. Ploto V pusėje 2,3 m gylyje fiksuotas 1,5 m storio kultūrinio sluoksnio horizontas, datuotinas XVII–XVIII a. Surasti akmenų-plytų mūrų fragmentai datuotini XVI a. pabaiga – XVII a. pradžia, pastatai nugriauti XVIII a. pabaigoje – XIX a. pradžioje vykusios vienuolyno komplekso rekonstrukcijos metu.

Plote VIII aptikta masinio palaidojimo vieta. Rasti Antro pasaulinio karo Vokietijos armijos identifikaciniai žetonai rodo, kad čia buvo sumesti karo pabaigoje sušaudytų vokiečių karių kūnai. Kadangi dalis duobės buvo suardyta statybinių darbų metu XX a. antrojoje pusėje, kai kurie individualiai fiksuoti palaikai buvo nepilni. Osteologinės analizės metu identifikuoti 14 žmonių palaikai. Nustatyta, kad į duobę sumesta ne mažiau kaip 18 žmonių palaikai. Tai, kad palaidojimo vietoje neaptikta karinių uniformų fragmentų bei surasti metalinių medicininių įtvarų fragmentai, medicininė „antis“, leidžia teigti, kad palaidoti asmenys prieš mirtį gulėjo ligoninėje. Šią prielaidą patvirtina ir osteologiniai tyrimai. Spėjama, kad čia suversti 1944 m. Tarybų sąjungos kariuomenės sušaudytų vokiečių karių kūnai. Kūnai buvo sumesti į 2,7x3,4x1,7 m dydžio greičiausiai bombos išmuštą duobę.

BASILIAN MONASTERY AT AUŠROS VARTŲ ST. 7 – ARKLIŲ ST. 18 IN VILNIUS

In 2006 archaeological surveys and excavations continued on the grounds of the former Basilian monastery complex. Archaeological surveys were conducted in an area of 114 m^2 and excavations in an area of 69 m^2 at those places where utility channels are being laid and replaced. During the surveys it was established that the cultural layer reached a thickness of 1.2–2.8 m at the surveyed locations. The horizons of the cultural layer had been destroyed down to the subsoil in the second half of the 20th century. During the excavations it was established that the cultural layer reached a thickness of 1.4–2.4 m. A fragment of stone pavement dating to the 18th century was found. A fragment of a cultural layer horizon 0.4 m thick that dates to the 17th / verge of the 18th century was found under it. During the archaeological excavations, an area of 315 m^2 was investigated at the site of an auditorium that is being newly built. It was established that the cultural layer reaches a thickness of 3.4–3.8 m. In the 20th century, the cultural layer horizons in the E and S parts were destroyed to the very subsoil. In the W side of the area, a cultural layer horizon 1.5 m thick and dating to the 17th–18th century was found at a depth of 2.3 m. Fragments of brick and stone walls dating to

the late 16th – early 17th century and demolished during the monastery's reconstruction that occurred in the late 18th – early 19th century were found. A mass grave site was discovered in this area. The Second World War German identification tags that were found show that the bodies of German soldiers shot at the end of the war had been thrown together in it. The remains of 14 people were identified.

TYRINĖJIMAI VILNIUJE, PANERIŲ G. 8

Tauras POŠKA

2006 m. atlikti archeologiniai tyrinėjimai Vilniuje, Panerių g. 8. Darbai vykdyti Šv. Stepono bažnyčios buvusios klebonijos kieme. Iš viso tyrinėtas 37,5 m^2 plotas. Iki pradedant archeologinius tyrinėjimus, nedalyvaujant archeologui iškastas 12 m^2 plotas sklypo R ir apie 15 m^2 plotas V dalyse. V dalyje buvo aptikta žmonių kaulų.

Archeologinių tyrinėjimų metu ploto I vietoje 0,65–1 m gylyje rasti keturi kapai su žmonių palaikais. Spėjama, kad surasta buvusių kapinių teritorija, kurios didelė dalis suardyta XX a. pradžioje statant pastatą sklypo PV dalyje ir vėlesnių žemės judinimo darbų metu. Kapai datuotini ne ankstesniu nei XVIII a. laikotarpiu. Kapų duobių žemėse aptikti XVII a. radiniai leidžia teigti, kad čia yra buvęs XVII a. kultūrinio sluoksnio horizontas, kuris suardytas kapinių egzistavimo laikotarpiu ir XX a. žemės judinimo darbų metu.

EXCAVATIONS IN VILNIUS AT PANERIŲ ST. 8

In 2006 archaeological excavations were conducted in Vilnius at Panerių St. 8. The work was performed in the courtyard of the former rectory of St. Stephen's Church. A total area of 37.5 m^2 was investigated. Four graves with human remains were found. It is conjectured that they found the territory of former cemeteries, a large part of which were destroyed in the early 20th century. The burials date to no earlier than the 18th century.

PIVAŠIŪNŲ ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS DANGUN ĖMIMO BAŽNYČIA

Elena PRANCKĖNAITĖ

2006 m. buvo atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai Pivašiūnų miestelio (Alytaus r.) Švč. Mergelės Marijos Dangun Ėmimo bažnyčios teritorijoje. Pivašiūnų miestelis įsikūręs šalia Ilgio ežero, 9 km į PR nuo Butrimonių, 11 km į Š nuo Daugų, 25 km į ŠR nuo Alytaus. 1639 m. Pivašiūnų kaimas užrašytas Senųjų Trakų benediktinų vienuolynui, 1648 m. benediktinai čia pastatė pirmąją medinę bažnyčią. Kitais duomenimis, pirmoji katalikų medinė bažnyčia buvo pastatyta Jono Klodskio lėšomis. Ji stovėjo ne dabartinės bažnyčios vietoje, o klonyje, netoli tos vietos, kur dabar yra sena medinė koplytėlė, atvežta iš